

מתיקות ההלכה

הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים (והילים י"ט - י"א)

ממורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

רצ ביהכ"נ "דצרי שיר" ואזור מרכז צ"צ

ניתן לקבל במייל d036194741@gmail.com

להודות ולהלל

וגם בחנוכה רואים אותו יסוד, מי ששומר תורה ומצוות הוא עושה נגד הטבע, כל הטבע משועבד לו. וזה העבודה שלנו, יהודי צריך לדעת שע"י שהוא משעבד את עצמו לתורה, הכל מתבטל.

.....

לעשות את רצון ה'

"פה-להם, ולא ידברו; עיניים להם, ולא יראו. אזניים להם, ולא ישמעו; אף להם, ולא יריחו. ידיהם, ולא ימישון; רגליהם, ולא יהלכו".

הכוונה כאן על עבודה זרה.

שואלים, וכי לעבודה זרה יש פה? יש עיניים? יש אזניים? יש אף? וכי הרי הכל דמות, אין כלום!

התשובה היא, וכי לנו יש פה? יש לנו עיניים? אזניים? וכי? כל מה שיש לנו זה חתיכת בשר, כל זה שנדמה לנו שאפשר לראות ולשמע ולדבר זה מרבנו של עולם, אז לפחות שנשמור את מה שהקב"ה נתן לנו ולעשות רק רצונו.

מין החפץ חיים זצ"ל היה מספר משל על אדם שפתאום נהיה

חרש אילם, ומרוב דאגה הלכו להרבה רופאים בכל העולם ולא היה להם שום עצה, לאחר זמן רב אמר אחד מהרופאים הבכירים שידוע לו על איזה מומחה בתחום הזה ואולי תהיה לו איזה תרופה עבודה. מיד הלך למומחה ונתן לו רשימה של דברים לעשות ורשימה של תרופות לקחת במשך שבע ימים רצופים וכך הכל יעבור, וכשרצה לשלם לו על העצות והתרופות התעקש המומחה לא לקבל תשלום על כך. לאחר שבוע ימים חזר הדיבור ועשה סעודת הודיה עם חבריו והתחיל לדבר על המומחה "אתם יודעים איזה משוגע טיפל בי? אתם יודעים איך הוא נראה? ראיתם איך הוא מתלבש?" וכי

הרי כל אחד יודע שאותו אדם הוא כפוי טובה כי בלעדיו הוא היה חרש אילם עד סוף חייו, אז למה הוא עכשיו מדבר נגדו?! והוסף החפץ חיים, הקב"ה נתן לנו את החיים, את כל הגוף ואת הפה, ועם זה אנחנו משתמשים נגד רצונו?!?

.....

חייב להיות עבודה עצמית כדי להגיע ל"ראי ד"

"ה' זכרנו יברך, יברך את בית ישראל, יברך את בית אהרן, יברך יראי ה'..." וכן (בפרק קל"ה) "בית ישראל ברכו את ה', בית אהרן ברכו את ה', בית הלוי ברכו את ה', יראי ה' ברכו את ה'..."

שואלים, כתוב **בית** בישראל ובאהרן ובלוי, למה לא כתוב **בית ביראי ה'?**

שמעתי בשם הגאון רבי אליהו משקובסקי זצ"ל **ראש ישיבת**

נפר חסידים, שבית זה הסמל של קביעות, מי גר בבית? אבא

על הניסים

אנו אומרים **על הניסים** בכרכת המזון **בנודה לך**, ובשמונה עשרה אנו אומרים **במודים**. הענין בזה הוא שיסוד של חנוכה הוא להודות ולהלל לשמך הגדול. כל זה ללמדנו שעל האדם להודות לה' על הכל.

.....

להיות בדרגה של 'קדו כאילים'

"הים ראה וינס, הירדן יסב לאחור".

שמעתי להסביר בשם **רבי משה שניידר** זצ"ל **מלונדון**, הים [-דהיינו הים הגדול] ראה וינס, הירדן [-הקטן] יסב לאחור [-לא ברח]. ההרים [-הגדולים] קדו כאילים [-פחדו מרבנו של עולם] גבעות [-הקטנים] כבני צאן [-לא כל כך פחדו].

בדרך כלל מי שיותר חזק, אמור לפחד פחות, א"כ היה אמור להיות בדיוק הפוך ממה שכתוב בתהילים. וזה מה ששואל דוד המלך, 'מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור?'

ודוד המלך עצמו אמר את התשובה, "מלפני אדון חולי ארץ", יש הבדל בין פחד גשמי לפחד רוחני, כאן מגיע הקב"ה שהוא האדון, מי שקטן ואינו מבין כל כך אז ממילא הוא חושב שהוא מסודר, אבל מי שיותר גדול ומבין יותר הוא יותר מפחד. ולכן בפחד גשמי מי שיותר גדול וחזק הוא מפחד פחות, מה שאין כן בפחד רוחני מי שגדול יותר הוא מפחד יותר.

ולכן כשמגיע חודש אלול, הצדיקים מפחדים כי הם מבינים את חומרת ימים אלו. אבל אנשים פשוטים אינם מבינים כל כך ולכן אינם מפחדים כי חושבים שהם מסודרים, וצריך להיות בדיוק הפוך.

.....

הטבע משועבד לתורה

"הים ראה וינס", מסביר **המדרש** מה ראה הים שינס? ראה ארוננו של יוסף, שנאמר (**וישב** ל"ט - י"ג) "וינס החוצה".

נשאלת השאלה, יוצא לפי דברי המדרש שבגלל ארוננו של יוסף הוא ברח, ודוד המלך רמז את זה בתיבת "וינס", נזירה שזה "וינס וינס", וכי דוד המלך לא מצא מילה אחרת אצל יוסף יותר מתאימה לגזירה שזה, חוץ מאיזה סיפור עם "וינס"?

התשובה היא "וינס החוצה", מדובר באשת פוטיפר, היא רצתה לעשות אתו עבירה, ויוסף כבש את עצמו, יוסף עבד נגד הטבע, היצר הרע שלו הוא לעשות עבירה, ויוסף כבש את יצרו, כתוב

בחז"ל שהשר של הים אמר למה אני צריך להיבקע נגד הטבע שלי, השם ברא אותי כדי להיות פה, מה פתאום שאני ינוס, למה לשנות מסלול, אמרו לו כמו שיוסף עשה נגד הטבע, אתה גם כן תעשה נגד הטבע.

בן ונכד, זה סמל של המשך, לכהונה יש המשך כי יש בית, אם האבא כהן, הבן כהן והנכד כהן [כמובן כשאין פסולים מן הצד], לוי גם כן אם האבא לוי זה ממשיך אצל הבן והנכד כי יש בית, אבל אצל יראי השם אין ירושה, צריך לעמול כדי להגיע ליראת שמים, יכול להיות אבא מחלל שבת רח"ל והבן ירא שמים גדול, וכן להיפך חס ושלום, ולכן ביראי השם לא כתוב **בית**.

לפי זה יש לפרש גם אצלנו, במלכות הרי גם כתוב "לא יסור שבט מיהודה", א"כ בכהונה יש בתים, בלויה יש בתים, וגם במלכות יש בתים, אבל בתורה אין בית, תורה צריך עבודה עצמית, מי שעובד זוכה, אם לא עובד הוא לא זוכה.

.....

לזכות לגדלות

השפת אמת אמר שאם מתחזקים ב**אנא ה'** מרגישים עי"ז מאוד קירבת ה' וזה ישועה להכל.

שאלו אותו, באיזה **אנא ה'** האם **באנא ה' הושיעה נא** או **באנא ה' הצליחה נא**?

אמר להם, לא זה ולא זה התכוונתי! אם מתחזקים ב**אנא ה' כי אני עבדך** שאנחנו עבדים שלו אז אפשר להגיע לגדלות.

.....

אני עבדך בן אמתך

שואלים, למה מוסיפים **בן אמתך**, וכי **אני עבדך** לא מספיק? שמעתי להסביר שיש שני סוגי עבדים, יש עבד שהוא עבד 'מקנת כסף' ויש עבד שהוא 'יליד בית', שניהם עבדים לעולם, וההבדל ביניהם הוא עצום, עבד שקונים אותו בשוק הוא מחכה לרגע שיוכל לצאת כי הוא לא עבד בעצם, הוא היה בן חורין, אבל עבד שהוא יליד בית הוא אינו מחכה לצאת כי אינו יודע מה זה לחיות כבן חורין כי הוא נולד עבד, הוא לא מכיר משהו אחר.

עם ישראל אומר להקב"ה "אנחנו עבדים בני עבדים" כי אנחנו בגדר יליד בית, נולדנו בבית האדון ואין אנו מצפים לצאת, וזה הפשט **פתחת למוסרי** שהשם יכול לפתוח את הקשירה ולא נברח.

.....

אנחנו לא ידועים עד כמה צריך להודות

"הללו את ה' כל גויים שבחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו". שואל **רבי אליהו לופיאן זצ"ל**, מה זה **כי גבר עלינו**, כלומר בגלל שה' עושה לנו חסד? למה הגויים צריכים להודות על החסד שעושה לנו? אנחנו צריכים להודות!

ותירץ ע"י משל, על אדם עיוור שהיו לו שונאים, והם הכינו לו מכשול כדי שיפול וכך ישמחו, העיוור היה הולך כל בוקר מוקדם לבית הכנסת, כשהעיוור יצא בבוקר הם חפרו בור באמצע הדרך שרגיל ללכת שם, הסתכלו על כל פסיעה ופסיעה

שלו, וחיכו לראות איך הוא נופל לבור, עד שלבסוף, רגע לפני שהגיע למכשול, חזר העיוור לביתו. הוא נזכר ששכח את התפילין שלו בבית. והשונאים סילקו מיד את המכשול מהדרך, כי ידעו שעוד מעט יעברו שם אנשים, העיוור הזה לא יודע איזה חסד הקב"ה עשה איתו, אבל השונאים שתכננו להפיל אותו הם יודעים ממה הוא ניצל.

הם מתכננים עלינו להרוג ולאבד אותנו, כל מיני תוכניות רח"ל, והקב"ה מבטל את התוכניות שלהם, ואין לנו ידיעה על כל זה, ולכן הגויים הם אלו שצריכים להלל.

.....

לבקש לפי המושגים של הקב"ה

מן המצר קראתי י-ה פירושו אני מבקש בדרגה בו אני נמצא שהיא דרגה קטנה וזה לפי השגתי, **עניי במרחב י-ה ה'** נתן לי ברחבות שזה המושגים של ה' יתברך.

.....

להודות לה' בשלימות

בתחילת פרק ק"ו **בתהילים** כתוב **הדו לה' כי טוב כי לעולם חסדו** וזו הפעם היחידה בכל התהילים שכתוב **הדו** בלי וא"ו.

ושמעתי להסביר שבפרק זה כתוב את כל המחויבים תודה שצריכים להודות לה', והיות שזה לא הודאה שמגיעה מאתנו, אלא שדוד המלך כתב לנו מה להגיד בהודאה, **ידו לה' חסדו...** לכן חסר בהודאה, ורמז לנו זאת וכתב **הדו** בלי האות וא"ו, דיסוד הודאה שלימה הוא שאדם מרגיש מעצמו להודות.

מספרים על אישה שאיבדה את כל משפחתה במלחמת עולם השנייה, הוריה אחים ואחיות, וגם היא עצמה היתה במחנות, וכשנגמרה המלחמה היא הגיעה לארץ ישראל והקימה משפחה לתפארת. היא קיבלה על עצמה שכל פעם שאחד מילדיה ונכדיה יגיעו לגיל שמונה עשרה היא תלך איתם להתפלל בכותל המערבי. באחד הפעמים לאחר שהלכה עם אחת מנכדתה, בדרך חזר מכותל המערבי שאלה את הנכדה "מה התפללת?" והנכדה ענתה לה "שבועז"ה אתחתן ואזכה לבנות בית נאמן בישראל..." ועל מה הסבתא התפללה? אמרה הסבתא "לא התפללתי, לא הגעתי לזה, היה לי כל כך הרבה להודות על כל החסד שה' עשה איתי שעדיין לא הגעתי לבקשות".

.....

זאת חנוכה

ראש ישיבת פוניבז' לצעירים הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל היה אומר שמבואר בספרים שכל התפילות מתקבלות ב**זאת חנוכה**, והסביר שהסיבה היא כי לאחר שבע ימים רצופים שאמרנו הלל שלם ועי"ז היינו מלאים בהודאה לה' אז ביום השמיני ה' שומע את התפילות כי ה' רוצה לתת לנו עוד ועוד אבל בתנאי שנודה לו על מה שיש.

לעילוי נשמות

רבן של ישראל

מורינו ורבינו הגאון הגדול והקדוש **רבי אהרן יהודה לייב** ב"ר נח צבי שטיינמן זצוקלה"ה

נלב"ע כ"ד כסלו תשע"ה

ראש ישיבת פוניבז'

מרן הגאון **רבי מרדכי שלמה** בן רבי יהודה יצחק ברמן זצוק"ל

נלב"ע א' טבת תשס"ה

ת.נ.צ.ב.ה.